

Noviny z dediny... do každej rodiny

Obec Lietavská Svinná - Babkov

Rok 2024

Príhovor starostu obce

Vážení spoluobčania,

čas beží nezadržateľne, pred pár mesiacmi začínal rok 2024 a už sme sa prehupli do roku 2025. V každom z nás doznieva ešte čas vianočný, plný lásky, spolupatričnosti, rodinnej pohody a spoločne prežitých chvíľ v kruhu rodiny. Určite v každom z nás už zarezonovala otázka - Čo nás čaká v tomto novom roku? Bude to pravdepodobne rok ťažký, čaká nás konsolidačný balíček, ktorý sa dotkne viac, či menej každého občana v našej spoločnosti. Ako hovoria naši politici, bude to zložité „prechodné obdobie“.

Prajem vám, aby tie pocity, ktoré sme prežívali počas Vianočných sviatkov, ostali v našich myšliach po celý rok 2025 a spoločne sme sa ho pokúsili prežiť bez stresov, v zdraví a v spoločnosti ľudí, ktorých máme radi. Všetci dobre vieme, že nikdy nič nepríde samo, vždy sa musíme posnažiť, ak sa chceme mať lepšie. Aj keď nie vždy sa nám všetko, čo sme si naplánovali podarí, snažme sa, aby sme na konci tohto roka mohli byť spokojní s tým, čo sa nám spoločne podarilo.

Dovoľte mi poďakovať všetkým ľuďom, tak ako jednotlivcom, tak aj firmám, ktorí nám pomáhali a pomáhajú pri zveľaďovaní našej malebnej obce.

Takisto by som chcel poďakovať zamestnancom obecného úradu, ktorí taktiež aktívne – administratívne pomáhajú pri chode našej obce.

V neposlednom rade chcem poďakovať poslancom obecného zastupiteľstva a členom komisií pri obecnom úrade za ich podporu a pomoc pri riešení neľahkých úloh, ktoré sú plánované, ale často aj nečakané, neplánované.

Vám všetkým, milí spoluobčania, by som chcel do nového roka popriať všetko len to najlepšie. Veľa pevného zdravia, šťastia, lásky, vzájomného porozumenia a Božieho požehnania.

Vladimír Jamečný
starosta

Spoločne sa nám podarilo v roku 2024 ...

Vybudovanie bike parku v areáli ihriska TJ Lietavská Svinná, kde majú možnosť užiť si jazdu na bicykloch po umelých terénnych prekážkach starší aj mladší cyklisti.

Rekonštrukciu miestnych komunikácií a chodníkov ako víťaz verejného obstarávania realizovala spoločnosť Eurovia SK, a. s. Práce v hodnote 78 422,64 € s DPH boli financované z rozpočtu obce.

V Lietavskej Svinnej bol zrekonštruovaný a pristavený Dom spomienok, kde bude možnosť nový priestor - pódium využívať na kultúrno-spoločenské akcie v obci. Práce robila firma Marek Benko s. r. o., rekonštrukcia stála 80 565,56 € s DPH, stavba bola financovaná z obecného rozpočtu.

Maľovanie priestorov kuchyne a kuchynských skladov v základnej škole v Lietavskej Svinnej.

Z dôvodu nehospodárnosti a staršieho veku vykurovacích plynových kotlov v budove základnej školy v Lietavskej Svinnej, boli tieto vymenené za nové, ktoré by mali ušetriť náklady na prevádzku budovy. Taktiež sa čiastočne zrekonštruovala aj školská kotolňa.

Náter Kaplnky Božieho milosrdenstva v Kňazovej Lehote.

Oprava žlabov na miestnych komunikáciách realizované počas roka.

Ani tento rok sa nám nevyhli poruchy a následné opravy na obecnom vodovode v Babkove.

V časti Zámostie sme vyrobili a osadili novú autobusovú zastávku. Z dôvodu stavby a samotného prístupu k rodinnému domu sme po konzultácii so SAD Žilina realizovali presun na nové miesto z pozemku súkromného na obecný.

V Lietavskej Svinnej pri predajni Jednota a v Babkove pri hasičskej zbrojnici sú vyhradené priestory na zber kartónových obalov. Tu je vhodné dávať iba veľké obaly a ukladať tak, aby sa priestor využil čo najviac. Na malé papierové obaly ostali zberné kontajnery na to určené. Ak sa takýto systém zberu kartónov osvedčí, budú osadené aj na viacerých zberných miestach - stojiskách.

Tento rok sme dokončili zateplenie Hasičskej zbrojnice v Babkove. Skôr, ako sa začalo zatepľovať, bolo potrebné vymeniť dvojce garážových dverí a dorobiť bočné vchodové dvere do garáže.

Odpadové hospodárstvo

Ako funguje odpadové hospodárstvo v obci.

Určite mnohí z vás budú nemilo prekvapení, keď pri poplatkoch, ktoré platíme každoročne, zistia navýšenie ceny za komunálny odpad.

Dovoľte mi, aby som vám vysvetlil, ako je to s komunálnym odpadom.

V prvom rade si musíme uvedomiť, že každá samospráva na Slovensku, či je to mesto alebo obec, sa riadi Zákonom o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 79/2015, a v zmysle § 81 ods. 12, „**Obec pri ustanovení výšky miestneho poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad vychádza zo skutočných nákladov obce na nakladanie s komunálnym odpadom a drobným staveným odpadom vrátane nákladov uvedených v odseku 10. Do miestneho poplatku obec nemôže zahrnúť náklady uvedené v odseku 11. Výnos miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady použije obec výlučne na zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov.**“ Obec by nemala na odpadoch zarábať a ani ich dotovať. V praxi to znamená, že koľko sa vyberie na poplatkoch za komunálny odpad, toľko by sa malo platiť spoločnostiam, ktoré odpad vyvážajú, skládkujú a dokupovať zberné nádoby, poprípade iné potrebné veci nutné k správne chodu odpadového hospodárstva. Zároveň platí podľa Zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady č. 582/2004 § 77 ods. 2, že každý občan SR je povinný platiť za smeti.

V našej obci sme pri zostavovaní rozpočtu, ktorý sme pripravovali ešte v novembri 2024, navrhli zvýšiť cenu na osobu z 28 € na 35 €.

Určite sa v duchu pýtate, ako sme sa k takej cene dopracovali.

Pri zostavovaní rozpočtu sme sa riadili vtedajšou prognózou výšky štátneho deficitu, čo predstavovalo zhruba 5 %, k tomu sme museli prirátavať navýšenie DPH o 3 %, spolu je to 8 %, čo predstavuje v číslach sumu 2,24 €. Tu sme sa už pri sume 30,24 € na osobu na rok. Do konca tohto roku by sme radi pripravili v našej obci zmenu spôsobu platby z paušálnej platby na platbu za kilogramy. Niektoré obce v našom okolí už na tento systém prešli a postupne by tento systém do roku 2027 mal byť povinný pre všetkých. K tomuto je potrebné tzv. „začipovať“ a načítať všetky zberné nádoby, ktoré sa budú vyvážať. Jedná sa o zhruba 580 ks nádob. Obec musí nakúpiť čipy k tomu potrebné, kde je suma len za jeden čip 1,70 €. Zároveň budeme musieť vymeniť kovové nádoby na komunálny

odpad za nádoby plastové. Je to z dôvodu nevhodnosti kovových nádob na váženie. Tu sa jedná o vyše 200 ks nádob. Pri cene cca 33 € za 1ks. Aj keď, tu si podľa VZN bude musieť majiteľ, ktorý bude nádobu meniť, zaplatiť 50 % z ceny nádoby. K tomu si treba prirátavať navýšenie do Združenia Rajecká dolina z 3,50 € na 3,90 € na jednu osobu s trvalým pobytom v našej obci. Toto združenie nám prevádzkuje zberný dvor a zároveň sa stará o vývoz kontajnerov na sklo, papier a zber plastov v našej obci. Pri tomto všetkom nemôžeme zabudnúť na vývoz veľkokapacitných kontajnerov z cintorínov a veľkokapacitných kontajnerov, ktoré dávame do obce dvakrát ročne, na jar a jeseň, pri tomto vývoze sa taktiež platí od tony plus cesta na skládku. Popri tom sme vybudovali dve zberné kletky na papierové kartóny, zároveň máme dve stojiská na zber textilu a snažíme sa priebežne pracovať na tom, aby odpadové hospodárstvo v našej obci napredovalo.

Celý prvý rok (2026) prechodu na nový systém bude slúžiť na zber dát, vyhodnocovanie efektivity a zlepšovanie celého systému. Na základe týchto poznatkov sa od roku 2027 zavedú aj nové poplatky, ktoré budú odrážať jednotlivé nastavenia každej domácnosti, ako aj objem odpadu, ktorý skutočne vyprodukuje (započítaný aj objemový odpad a odpad z cintorínov).

Sme si vedomí, že akékoľvek navýšenie je pre nás občanov niečo navyše a sme tomu neradi, no zároveň by sme vás chceli ubezpečiť, že vaše financie nebudú použité inak ako na odpadové hospodárstvo v našej obci, čo prakticky podľa zákona ani byť nemôžu.

Cieľom obce je postupne zlepšovať celý systém zberu komunálneho odpadu a priniesť efektívny, ale najmä spravodlivý systém, v ktorom bude cena za odpad odrážať reálnu produkciu danej domácnosti.

Vladimír Jamečný

VÝVOZ KO V ROKU 2025

Január	09.01.	23.01.	
Február	06.02.	20.02.	
Marec	06.03.	20.03.	
Apríl	03.04.	17.04.	
Máj	01.05.	15.05.	29.05.
Jún	12.06.	26.06.	
Júl	10.07.	24.07.	
August	07.08.	21.08.	
September	04.09.	18.09.	
Október	02.10.	16.10.	30.10.
November	13.11.	27.11.	
December	11.12.	26.12.	

100 ROKOV OD ZALOŽENIA

DOBROVOLNÉHO HASIČSKÉHO ZBORU

V LIETAVSKEJ SVINNEJ 1924 – 2024

„Bohu na slávu, národu na chválu
a blížnemu na pomoc.“

Myšlienka zakladania dobrovoľných hasičských spolkov sa rozšírila z Nemecka a k nám prenikla v polovici 19. storočia. V minulosti dôležitú funkciu v protipožiarnej ochrane vykonávali vo Svinnej hlásnici, alebo noční strážcovia, ktorí okrem strážnej služby mali aj požiarneho dozoru. Zamestnávala ich obec, robili pravidelné obchôdzky a v prípade požiaru vyhlasovali poplach trúbením alebo zvonením. V prvom rade sa jednalo o záchranu ľudí, dobytku, majetku. Ale aj napriek týmto opatreniam požiare vznikali s katastrofálnymi dôsledkami. Príčiny požiarov boli rôzne: zlý stav komínov na slamených a šindľových strechách dreveníc, blesky, zlá manipulácia s otvoreným ohňom, vojny. V roku 1911 vznikol v obci veľký požiar, ktorému za obeť padla celá ľavá polovica dediny pod Snohom. Nezachoval sa údaj, koľko presne zhorelo vtedy domov. Druhý veľký požiar zachvátil dedinu počas 1. svetovej vojny a to v roku 1917, kedy zhorela pravá strana obce – takzvaná Uríkovská časť. Vyhořela takmer jedna štvrtina dediny.

26. júna 1924 začal svoju činnosť Dobrovoľný požiarly zbor vo Svinnej. Za vtedajšieho richtára Karola Štefánika bol založený zbor, ktorý tvorili títo členovia: **Gabriel Babčiansky, Vincent Badík Ďurkovský, Adam Barčiak, Ján Barčiak, Martin Barčiak, Štefan Barčiak, Vincent Becík, Vavrínek Dolinajec Imrišek, Jozef Ďurkovský, Jozef Gažúr, Lukáč Gažúr, Jakub Jamečný, Juraj Jamečný, Pavol Jamečný, Ján Kasák, Michal Kasák, Pavol Kasák Dráb, Pavol Kasák ml.,**

Ondrej Štefánik, Štefan Tomaščík. Veliteľom zboru sa stal Juraj Jamečný. Všetci členovia sa zapísali do hasičskej matriky a uzniesli sa na prijatí *Stanov Dobrovoľného hasičského zboru ve Svinnej*, ktoré vydala Zemská hasičská jednota na Slovensku v Turčianskom Sv. Martine v roku 1924. Stanovy boli veľmi prísne, ich cieľom bolo hájenie a ochrana ľudského života a zdravia, majetku. Taktiež odborné vzdelávanie členov, vojenský poriadok a zákaz zaoberania sa politikou. Nesmela sa porušiť dôstojnosť a česť zboru a pri vykonávaní služby povinne a hrdo nosiť rovnošatu. V zápisnici z ustanovujúcej schôdze sa okrem iného uvádza: „...každý novoprijatý brat zaplatí zápisné 10 Kčs, každý brat, ktorý by chcel zo zboru vystúpiť, musí zboru zaplatiť odstupné. Okrem odstupného zaplatí každý vystupujúci odškodné za šaty 50 Kčs až vyššie, podľa opotrebovania šiat. Ak niektorý z bratov odíde za robotou do Ameriky alebo inde mimo domov, zaplatí odškodné len za šaty. Každý brat pri plnení zborových povinností bude všetko vykonávať bezplatne, cestovné sa bude vyplácať bratom, ktorí pôjdu vykonávať úradné záležitosti až od Žiliny ďalej. Počas služieb a cvičenia budeme sa oslovovať brat.“

Okresná hasičská jednota v Žiline mala v rokoch 1924 až 1942 v rámci členenia päť obvodov. Do prvého obvodu patrila medzi iné obce aj Svinná. Okrem hlavných úloh plnili požiarnici aj úlohu záchrannnej služby v minulosti nazvanej samaritánstvo. Prvými samaritánmi vo Svinnej boli: Jozef Ďurkovský, Jozef Gažúr, Pavol Jamečný. Spolupracovali s lekármi, Červeným krížom a štátnymi úradmi. Organizovali

samaritánske kurzy, cvičenia civilnej protipožiarnej obrany, kde sa zdokonaľovali v záchranárstve. V priebehu ďalších rokov niektorí členovia odstúpili a pristúpili ďalší, takže v tridsiatych rokoch bol celkový počet členov 26. V počiatkoch svojej existencie až do roku 1937 mal DHS obec Svinná k dispozícii ručnú striekačku, ktorej strojníkom bol Pavol Kasák ml. Starú striekačku vystriedala nová, motorová, ktorú si kúpili za zarobené peniaze od Urbáru, vyrúbaním hory na Košariskách. V roku 1931 bol veliteľom Vincent Badík, predsedu zboru vykonával richtár, v tom čase to bol Štefan Kasák. Symbolom zborov bola zborová zástava – prápor, ktorá ich reprezentovala.

Požiarníci zo Svinnej mali v tomto období veľký elán do práce a preto sa rozhodli zakúpiť si hasičskú zástavu za 3000 Kčs. Posviacku zástavy naplánovali na 12. júla 1931 a vraj to bola veľká slávnosť nielen pre požiarnikov, ale i pre celú obec. *„Prápor posvätil pán dekan Jozef Tvrдый pred kaplnkou vo Svinnej. Prítomných zborov bolo 18. Domáci ľudia boli prekvapení, chalupy boli pusté, doma ostal len ten, ktorý nemohol hlavu z postele zdvihnúť, či malí, či starí, všetci boli prítomní posviacky prápora. Ľud dedinský nadmieru obdivoval slávnosť. Hrala hudba z Lietavskej Lúčky, po posviacke nasledoval obed u hostinského Michala Meliška a po obede bola zahájená letná zábava v doline Širokej vo Sviňanke.“* Zástava sa v zbore zachovala dodnes, na štítkoch (klincoch s monogramom) pribitých na žrdi zástavy si možno prečítať mená zakladateľov a zaslúžilých členov zboru. Požiarnictvo po vzniku Slovenského štátu (r. 1939) bolo reorganizované. Krajinská hasičská jednota sa od roku 1942 premenovala na Slovenský hasičský zväz. Počas druhej svetovej vojny v roku 1944 v čase SNP Nemci záutočili na našu dedinu a časť domov poškodili a časť vypálili. Aj tu zohrali hasiči veľkú úlohu pri likvidácii požiaru, hoci im to Nemci zakázali. V roku 1945 bola obnovená Zemská hasičská jednota

na Slovensku ako súčasť Zväzu čsl. Hasičstva. V roku 1950 miesto hasičských zborov zriadili sa požiarne zbory, ktoré finančne zabezpečoval štát. V roku 1956 mal zbor v Lietavskej Svinnej 24 členov, motorovú striekačku DS, 1 ručnú striekačku, 4 trhacie háky, 220 metrov hadíc 75 a 140 metrov hadíc 52, 18 uniforiem. V strede obce stála malá požiarňa zbrojnica, sklad a strážnica, drevený stojan na sušenie hadíc. V šesťdesiatych rokoch sa členovia Československého svazu požiarnej ochrany, miestnej jednoty Lietavská Svinná pravidelne stretávali v zmysle udržiavania myšlienky o význame hasičstva, pomoci blížnemu, nazívania spoločne so spoluobčanmi v láske a zdraví. Kolektív sa časom menil a do zboru sa postupne prijímala mladšia krv. Odoberali a čítali Hasičské listy, v obci organizovali tanečné zábavy, majálesy, maškarné plesy, nacvičovali divadlá. Brigádnicky pomáhali novovzniknutému Jednotnému roľníckemu družstvu, ale aj obci, zúčastňovali sa na verejných pochodových cvičeniach. V čase Veľkej noci držali čestnú stráž pri Božom hrobe v kaplnke i kostole, odprevádzali svojich bratov na poslednej ceste. A robia to dodnes.

Od roku 1975 mala Miestna požiarňa jednotka v Lietavskej Svinnej nový názov – Zväz požiarnej ochrany, Základná organizácia Lietavská Svinná. Keďže úlohou požiarnikov bolo a bude nielen požiare likvidovať, ale im aj predchádzať, vykonávali pravidelne podľa plánu protipožiarne prehliadky a kontroly hydrantov v obci, realizovali cvičenia, školenia, besedy, športové a branné hry s mládežou. Pomáhali pri stavbe Domu smútku, oplotenia cintorína, zbierali železo. Ale pokračovali aj v zachovávaní miestnych kultúrnych tradícií a to vo fašiangovom „Chodení po kobolici“ a následnom zabávaní sa pri pochovávaní basy. Od roku 1992 v záujme overovania akcieschopnosti požiarnej techniky, fyzickej a odbornej zdatnosti, dobrovoľní požiarníci začali organizovať 1. ročník požiarnej súťaže do kopca „O pohár starostu“. Registrované boli družstvá

Zakladajúci členovia DHZ, tridsiate roky 20. storočia

zborov z okresu Žilina, ale aj širšieho okolia. Táto súťaž trvala tridsať rokov. Veľkou túžbou požiarnikov bolo postavenie novej zbrojnice. Tá pôvodná bola malá pre dve striekačky a výzbroj k nim. V deväťdesiatych rokoch sa začalo so stavbou zbrojnice a v roku 1994 bola vysvätená pánom dekanom Stanislavom Belákom, za účasti vtedajšieho starostu Ludvika Wecka a širokej verejnosti odovzdaná hasičom do užívania.

V roku 1996 vznikol v katastri obce veľký požiar. Horela Drienovica a požiar trval dva dni. Likvidovalo ho 72 občanov, 17 požiarnikov a aj požiarnici z okolitých obcí. Od roku 2003 organizácia začala používať nový názov – Dobrovoľný hasičský zbor v Lietavskej Svinnej (DHZ). V roku 2004 si vtedajší predseda DHZ Milan Gažúr prevzal najvyššie vyznamenanie dobrovoľného hasičstva v našom štáte – „Zaslúžilý člen DPO SR“. Týmto najvyšším vyznamenaním bol za svoje dlhoročné pôsobenie ocenený aj Milan Grečnár. Taktiež v tomto roku hasiči oslávili 80. výročie svojho vzniku, pozvanie do Lietavskej Svinnej vtedy prijal prezident DPO SR Jozef Minárik.

Dlhú tradíciu v obci majú športové hry s hasičskou tematikou pre žiakov základnej a deti materskej školy pri príležitosti sv. Floriána a Dňa detí. Taktiež stavenie a válanie májov patrí k milým podujatiam v obci, na ktorých majú svoj podiel hasiči, potom nasleduje Jánska vatra, Vatra SNP a konceročná Silvestrovská vatra. V posledných rokoch sa DHZ pravidelne zúčastňuje na Hasičskej púti v Rajeckej Lesnej. Z Ministerstva vnútra SR im bolo v roku 2020 odovzdané hasičské vozidlo Iveco Daily pre skvalitnenie potrieb svojej činnosti. Sviňanskí hasiči nikdy nechýbajú na obecných slávnostiach, kde s miestnymi organizáciami a vedením obce pomáhajú s prípravou podujatí a varením gulášov pre verejnosť. Dodnes sa v zbore od jeho vzniku vystriedalo 225 členov. V súčasnosti zbor eviduje 33 členov, predsedom je Peter Kasák a veliteľom Otto Dolinajec. Pravidelne sa stretávajú na výročných členských schôdzach, plánujú, brigádujú, pomáhajú a

žijú tak, ako si to možno predstavovali ich starí a prastarí otcovia pred sto rokmi. Robia to zadarmo, vo svojom voľnom čase. A za to im patrí naša úcta a vďaka.

V tomto článku som sa snažila zhrnúť storočnú históriu hasičstva v Lietavskej Svinnej. Určite som nezachytila všetko – nie je to možné, sto rokov je kus života. Pomocou mi bol materiál z archívu v Žiline, ktorý pozháňali naši hasiči, ďalej zápisy z výročných schôdzí DHZ, priame výpovede a fotodokumentácia rodín hasičov, kronika DHZ. Pomohla aj dobrá vôľa a ochota pomôcť, keď som sa pýtala.

Snažili sme sa, aby oslava storočnice hasičov bola dôstojná, hodná myšlienky zakladajúcich členov – „Bohu na slávu, národu na chválu a blížnemu na pomoc“. K príprave oslavy sme pristupovali zodpovedne, pracovali sme svorne s pánom farárom Danielom Šedíkom, starostom, poslancami, členmi kultúrnej komisie, hasičmi, moderátorkou Mirkou Šipulovou a zástupcami dychovej hudby, ktorá nás sprevádzala celým podujatím. Výsledkom bola slávnosť dňa 14. septembra, ktorá začínala dopoludňajšou kolónou hasičských vozidiel z okrskov Babkov, Brodno, Bytčica, Lietava, Lietavská Lúčka, Podhorie, Porúbka v spanilej jazde našou dedinou. Potom, za účasti prezidenta DPO SR Jozefa Smolinského, zástupcov Územnej organizácie DPO SR v Žiline a všetkých pozvaných hostí, nasledoval nástup pozvaných hasičských zborov pri požiarnej zbrojnici, kde pán farár požehnal sochu sv. Floriána. Zakladajúcich členov zboru sme si uctili pietnym aktom kladenia venca na kríž pred Kostolom Sedembolestnej Panny Márie v Lietavskej Svinnej. Akt umocnila spoločná pieseň veriacich „Blíž k Tebe, Bože môj“, za hudobného sprievodu Dychovej hudby Hrabovanka z Bytče. Slávnostná svätá omša v kostole bola venovaná storočnému jubilantovi. V miestnom kultúrnom dome po spoločnom slávnostnom obede a príhovore starostu obce nasledovalo ocenenie členov DHZ v Lietavskej Svinnej.

Soňa Jamečná

Správa o činnosti DHZ v Babkove

Činnosť Dobrovoľného hasičského zboru v Babkove v roku 2024 bola zameraná na plnenie plánu.

Náš zbor eviduje 15 členov, 3 mladých hasičov a 2 dobrovoľníkov.

V marci sa uskutočnila príprava požiarnej techniky na letné obdobie a zabezpečili sme aj relácie v miestnom rozhlase na tému ochrana lesov a úrody pred požiarmi. Po dohode s Urbárskou obcou Babkov, pozemkové spoločenstvo, sa začali vykonávať kontroly za účelom ochrany lesov pred požiarmi. Rozpis kontrol bol na 12 týždňov a zúčastnilo sa ich 11 našich členov. Na výzvu „Vyčistíme si Slovensko“ sme reagovali aj v našej obci vyčistením potoka a jeho okolia medzi Babkovom a Lietavskou Svinnou, až smerom k vysielacu. Posledného apríla sme sa tradične ujali „stavania májky“ pred kaplnkou v Babkove a koncom mesiaca máj za účasti muzikantov, ktorí nám hudbou a spevom sprijemili túto tradíciu, sme májku váľali. Občerstvenie sme zabezpečili v spolupráci s obcou. V júni boli

usporiadané športové hry žiakov základnej a materskej školy pri príležitosti sv. Floriána – patróna hasičov a Dňa detí. Prispeli sme finančnou čiastkou na balíčky s ovocím a sladkosťami a naši členovia sa zapojili aj pri organizovaní tohto podujatia. Naši členovia odpracovali 950 brigádnických hodín pri prácach súvisiacich s činnosťou hasičského zboru – príprava požiarnej techniky na letné obdobie, kontroly a vyčistenie hydrantov, údržba požiarnej techniky, kontroly za účelom ochrany lesov pred požiarmi. Zúčastnili sme sa na všetkých zasadnutiach IMZ. V decembri sme pripravili občerstvenie pri príležitosti Mikuláša pred kaplnkou v Babkove a aj organizačne sme pomohli. V priebehu roka sme boli privolaní k čisteniu miestnych komunikácií znečistených blatom a nánosmi štrku. Ku koncu roka v spolupráci s Urbárom v Babkove tradične pripravujeme drevo na Silvestrovskú vatru, ktorú aj spoločne stavíme.

Roman Benko, predseda DHZ v Babkove

Krížová cesta v Lietavskej Svinnej

Ku dňu 19. novembra 2024 bola kompletne dokončená Krížová cesta zo Svinnej na Krieš, ktorá začína od cintorína v Liet. Svinnej. Tento časopis je vhodnou príležitosťou sprostredkovať trochu viac z pozadia výstavby. Zároveň by som rád odkryl určité symbolické prvky, ktoré sú v Krížovej ceste zakomponované a ktoré sú prepojením k identite našej obce. Verím, že Krížová cesta sa tak pripočíta nielen k hodnotám našej obce, ale doplní aj Tvoju identitu k obci.

Na začiatku by som rád objasnil určitý odkaz tohto článku. S úctou k vám, spoluobčanom, ako aj k tým, s ktorými sa poznám, alebo priateľím osobne, chcem zdôrazniť a poprosiť, nepripisujte mi zásluhy, nebolo to mojím zámerom a ani si nijako nenárokujem uznanie na tomto diele. Verím, že som tým plnil Božiu vôľu a iba som sa snažil prepojiť zopár kľúčových ľudí (viď poďakovanie na konci), aby toto dielo vzniklo. Ak by aj niekto chcel uznať určitý či už umelecký, dizajnový alebo technický prvok, tak nie mne, je to len materiálny prvok, ktorý však hovorí a odkazuje na niečo iné, niečo podstatné. Tým odkazom je príbeh pre rozjímanie, ktorý je vpísaný do Krížovej cesty a ním Boh odkazuje na jeho dielo, na jeho cestu, ktorú vykonal On ako prvý smerom k ľuďom, smerom k nám, aby nás spasil pre večný život. Všetko ostatné je už len na nás... vysporiadať sa s otázkou „Kto je pre mňa Ježiš Kristus?“ Ten Boží odkaz je uvedený pod prvým zastavením, a tým je „Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nik, kto verí

v neho, nezahynul, ale mal večný život.“ (Ján 3:16)

Dôvody a motivácia

Pre Boha a pre ľudí...

Význam „pre Boha“ je skôr v zmysle „z podnetu“, alebo „kvôli Bohu“ – časť je vysvetlená v úvode vyššie. Tu by som rád zdôraznil, že ja osobne som len vnímal a bol citlivý na podnety, ktoré ma ovplyvnili a to aj napriek tomu, že som to zopár rokov skúmal, či je to len nejaké dočasné, chvíľkové nadšenie, alebo je to neustále volanie. Trvalo mi dlhšiu dobu, aby som to celé spustil, nielen ako prvé predstavenie pánovi farárovi Danielovi Šedíkovi na jeseň 2020, ale aj vám v tomto roku, kedy to už nabralo rýchly spád. Jedným z dôvodov bol aj ten, že ak tá Krížová cesta, ktorá tu je laicky osadená len formou naskrutkovaných obrázkov na stromoch, je živým príkladom, a že ľudia si ju pravidelne „robia“ (rozjímanie nad Kristovým utrpením, modlenie a účasť na nej počas Veľkonočného pôstu), tak nech je tu adekvátne stvárnenie, ktoré s úctou odkazuje na Božiu krížovú cestu. Prevedenie, ktoré nepohoršuje iných tým, že sú to plastové obrázky a plastové kvety naskrutkované do stromov. Avšak hocijaké krásne ľudské materiálne dielo je ničím v porovnaní so Slávou Boha.

„Či teda jete, alebo pijete, alebo čokoľvek robíte, všetko robte na Božiu slávu. Nebuďte na pohoršenie ani Židom, ani Grékom, ani Božej cirkvi.“

(1. Kor. 10:31-32)

Význam „pre ľudí“ by sa dal zhrnúť do týchto bodov (poradie nie je náhodné):

- Pre tých z vás, ktorí ste si „robievali“, ktorí si „robievate“ krížovú cestu.
- Pre tých z vás, ktorí spomínate, ako si ňou s vami šiel bývalý „Pánko“ – pán farár Stanislav Belák, ktorý tú cestu už v tom čase údajne posvätil.
- Spomienka/Venovanie/Dar/Úcta k našim rodičom, starým otcom, starým mamám, ktorí touto cestou kráčali každú nedeľu do farského kostola v Lietave.
- Inšpirovať, že dá sa aj tvoriť a byť proaktívny pre spoločné dobro a ak tvoríš s Božou vôľou je to radosť a šťastie, nielen byť v reaktívnej zóne, v zóne strachu a obáv, čo si ľudia pomyslia, v zóne kritizovania, čo kto mal alebo nemal urobiť a pod. Alebo už len kvôli inšpirácií, že dá sa aj zo svojho času nájsť a obetovať pre druhých, do spoločného dobra. A neobávať sa toho, že mi čosi zo svojho unikne alebo si nestihnem pre „seba“ spraviť. O tomto fenoméne silne hovoril aj pápež Benedikt XVI. – Kultúra zhromažďovania vs. Kultúra zdieľania. Niekedy je však najťažšie vyjsť zo svojho ega, zo svojej ulity, no „Nie si na to sám“ dá sa to a prináša to radosť, dáva to zmysel... aj v tom je láska pre blízkych. Aj takto sa dá prispieť k rozvoju obci, spoločenstva, podnietiť a dodať odvahy iným k angažovanosti, spojiť sa pre dobrú vec nezištne (viď poďakovanie na konci).
- Upútať okoloidúcich ľudí, turistov, rodiny, ktoré túto cestu používajú na svetský účel (napr. turistika na hrad), ako prostriedok, cez ktorý ich Boh môže osloviť, dotknúť sa ich srdca.
- Pre všetkých, ktorí hľadajú samých seba, hľadajú zmysel, hľadajú Božiu tvár.
- A v neposlednom rade prispieť k duchovným symbolom tu vo farnosti, v obci Lietavská Svinná – Babkov.

Symbolika

Rád by som tiež predstavil symboliku, ktorú je možné „čítať“, vnímať v tejto Krížovej ceste. Je to dôležité, pretože to objasní kontext a tiež pretože je tým určená pomyselná niť, ktorá prepája hodnoty, ktoré tvoria našu identitu ako občana voči našej obci. V týchto troch symboloch je možné čítať aj odkaz na Otca, Syna a Ducha Svätého:

- Nádej, Život: Samotná cesta je cestou na „Krieš“, kde je osadený kríž už oddávna. Tento vrch je aj svetskou krížovatkou ciest. Teda symbolicky Krížová cesta je cestou na Krieš popri ceste Ježišovho kríža, no tým podstatným je odkaz na kríži na Krieši ... „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, aj keď zomrie, bude žiť...“ (Ján 11:25-26). Teda symbolicky je to cesta k životu spojením svetskej cesty (na Krieš) a duchovnej cesty s Ježišom a dielom, ktoré vykonal, aby

si, ak chceš, mal večný život. Doplnením je aj to, že samotná Krížová cesta je uvedená tabuľkou osadenou na Kríži už dole pri Barčiakovej sýpke (pri odbočke k radovej výstavbe) – „Ja som cesta, pravda i život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa.“ (Ján 14:6)

➤ Spoločenstvo alebo spojenie: Obrazy zastavení sú vygravírované do kameňa a sú to kópie drevenej rezby Krížovej cesty, ktorá visí na stenách v kostole v Lietavskej Svinnej a teda je to to isté stvárnenie, ktoré tu existuje už roky. Je to tiež spomienkou na kňaza Stanislava Beláka. Zároveň v čase Veľkonočného pôstu, keď si budete „robiť“ túto Krížovú cestu, tak vecť, že možno práve v tej chvíli si iná skupina ľudí, ktorým sa z nejakého dôvodu nedá ísť na Krieš s vami, „robiť“ krížovú cestu dole v kostole a pozerá, rozjíma nad tými istými stvárneniami, aké sú vygravírované do týchto kamenných tabuľ – vzájomné „duchovné“ spojenie.

➤ Spomienka, vďačnosť alebo radosť: Vygravírované nápisy na kovových tabuľkách Krížovej cesty obsahujú vzory výšiviek našich „Sviňanských“ krojov, ktoré sú jedinečné pre naše kroje. Výšivky boli aktuálne odfotené priamo z krojov a prenesené gravírovaním na tabuľky. Tiež by sa tým dalo symbolický odkázať na jeden z vyššie spomenutých dôvodov – ako spomienka na našich starých rodičov, občanov Svinnej a Kňazovej Lehoty... a ako Soňa Jamečná poznamenala „...a možno aj mali na sebe niektoré tie odevy s výšivkami, keď tadial' to kráčali do kostola v Lietave“. Výšivka, vyšívajú kroj ako taký, je symbolom umocňujúcim dôležitosť udalosti, prejav radosť a určitej úcty k danému momentu, udalosti, k osobe. Tak je to aj v tejto aplikácii na Krížovej ceste. Doplnením k spomienke tiež prispieva aj samotné prevedenie zastavení s tzv. šindľovou strechou v 45° uhle a masívne drevené konštrukcie Krížovej cesty upravené na rustikálny spôsob (opálené kartáčované drevo) je určitým odkazom na to, že vo Svinnej bolo veľa tradičných dreveníc, na ktoré si nejdete súčasny

občan pamätá a niektoré sú ešte aj dodnes. No tak isto je to aj spomienka na ľudí, ktorí radi robili s drevom a prispievali do spoločného dobra.

Zopár chronologických míľnikov respektíve informácií z pozadia:

1. Nultý krok pred výstavbou – projekt „identita na kríže“, osadenie 7 Ježišových výrokov „Kto som“ z Matúšovho evanjelia na kríže v obci. Predtým však bolo potrebné niektoré kríže renovovať (v rokoch 2020 – 2024) a tým prvým bol kríž na Krieši. Samotné tabuľky „Kto som“ boli osadené v marci 2024. Jednotlivé výroky sú osadené zámerne k danému miestu, tak ako aj k tejto Krížovej ceste.

2. Jeseň 2020: Prvé predstavenie zámeru pánovi farárovi Danielovi Šedíkovi, ktorý súhlasil „pod' me do toho“. Avšak samotný dizajn, a symbolické prvky, ktoré sú použité, neboli hneď jasné. To sa vyvinulo neskôr.

3. Jar 2022: Schválenie od Urbáru (kedy už bol navrhnutý základný dizajn jednotlivých zastavení Krížovej cesty), toho času vo vedení: predseda František Sikel', tajomník Milka Melišíková, hospodár Ľubomír Barčiak. Schválenie obecným zastupiteľstvom so starostom Vladimírom Jamečným ako aj Farským úradom v Lietave pánom farárom Danielom Šedíkom.

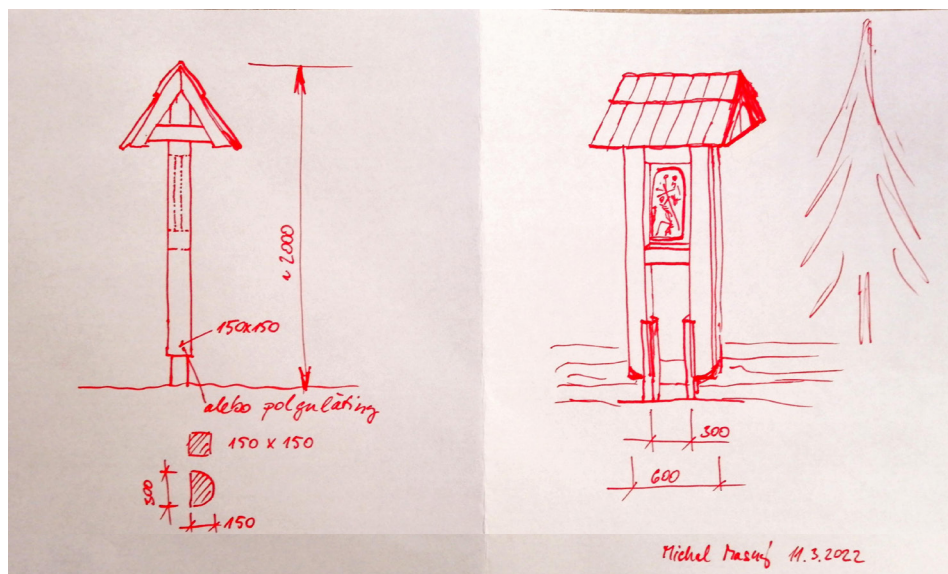
4. 21.04.2024 – nedeľa na Sviatok Dobrého Pastiera: Predstavenie verejnosti a spustenie výstavby.

5. 19.11.2024 v poslednom týždni cirkevného roka, aby tak na nedeľu Krista Kráľa bolo „hotovo“.

6. Posledný piaty krok samotné vysvätenie je ešte pred nami...

V neposlednom rade by som rád poďakoval všetkým ľuďom, ktorí sa podieľali a prispievali svojím časom, prácou, zručnosťami, technikou, náradím, darmi, ale aj povzbudením a nápadmi. Osobitne a konkrétne by som rád poďakoval:

■ Štefanovi Barčiakovi za jeho modlitby, obrovský elán, pomoc, čas a ochotu, ktorú venoval hlavne počas prvých fáz – označenie miest pre zastavenia, vyčistenie

od kríkov, terénne úpravy.

■ Hasičom z DHZ Lietavská Svinná: Robo Belanec, Kamil Barčiak, Stano Jeluš, Lukáš Ostrochovský – práca na betonáži, rozvoz materiálu a hlavne za ich úprimnú ochotu pomôcť, za ich dobrú náladu pri práci, ktorá nám to celé uľahčovala. Za zmienku stojí najvzrušujúcejšia akcia, keď sme to už finálne osádzali 18.11.2024 do 21:30, vyvážali sme to na UAZe väčšinou celý čas pršalo, bola tma, iba „headlight-ky“ na hlave, ale bol to pre nás najkrajší a najvzrušujúcejší moment.

■ Hasičom z DHZ Lietavská Svinná: Marek Dolinajec, Peter Kasák – pomoc pri betonáži.

■ Palovi Badíkovi – za presné narezanie priečných hranolov pre jednotlivé zastavenia.

■ Av neposlednom rade Janke Ďurkovej (kostolníčke), zvedavej podporovateľke a tzv. „finančnej manažérke“, ktorej zároveň ďakujem za nadšenie a zvedavosť s progresom počas celej výstavby, takisto za jej krásny prejav radosti, keď ako prvá videla vygravírované kamenné a kovové tabule.

Na záver a pre zaujímavosť, keďže celý príspevok je o Krížovej ceste, rád by som spomenul zopár historických informácií.

Počet zastavení sa vo všeobecnosti počas histórie rôznili – od siedmich až po tridsať. Od 17. storočia sa ustálil počet zastavení na čísle 14, ako ich poznáme aj dnes. V rovnakom poradí boli prvýkrát používané v španielskych františkánskych kostoloch, odkiaľ sa rozšírili na Sardíniu a do Talianska. K veľkým šíriteľom krížovej cesty patrili františkánsky mních Sv. Leonard z Porto Maurizio (1676 – 1751), ktorý vyhotovil 572 krížových ciest. Okrem neho to boli i sv. Bernard z Clairvaux, sv. František z Assisi a sv. Bonaventúra. V polovici 18. storočia dovolil pápež Benedikt XIV. umiestniť krížové cesty do všetkých kostolov, nielen do františkánskych, a tak ich v súčasnosti môžeme nájsť všade.

Michal Masný

V Lietavskej Svinnej bol posvätený nový kríž

V roku 2019 pani Lýdia Babčaníková požiadala ako spolupodielníčka v Urbári LPS Lietavská Svinná o povolenie postaviť kríž pod kopcom Pleš. Pred 51 rokmi sa v blízkosti stala tragická dopravná nehoda, pri ktorej zomrela 12 ročná dcérka pani Babčaníkovej. Kríž chcela postaviť na krajnici cesty, kde sa to stalo, ale miestna komunikácia nie je dostatočne široká, aby zvládla premávku, ktorá v dnešnej dobe aj na tejto ceste je.

Kríž bol osadený pri „žľabe“, nad turistickou značkou do Rajeckých Teplíc. Stavbu financovala pani Lýdia sama, korpús (telo Krista) objednala cez predajňu Pútník svätovojeťský zo Žiliny, drevo na kríž daroval vnuk. Kríž zhotovili Jožko a Martin Hradskí, pani Lýdia ho namorila, osadili ho vnuk Roman, syn Ľuboslav a ochotní susedia. Okolie kríža vydláždili zámkovou dlažbou a osadili kovaný nízky plôtik, ktorý vyrobil pán Emil Miške. Prístup ku krížu tvoria schody zo železničných podvalov. O výzdobu, cez leto čerstvé kvety, o svietidlá sa starajú p. Babčaníková, p. Kruteková, celá rodinka Janka Dolinajca, sestry Štefánikové. Susedia Janči a Feri okolie kríža počas roka kosia, čistia, poorezávajú konáre na stromoch.

V nedeľu 6. októbra 2024, po slávnostnej svätej

omši v kostole, prišiel pán farár Daniel Šedík, ktorý za prítomnosti miništrantov, speváčok chrámového zboru, kostolníčky, mladých veriacich rodín, kríž vysvätil.

Občania, veriaci, ale aj turisti, ktorí prechádzajú okolo tejto drobnej sakrálnnej stavby z Rajeckých Teplíc na hrad Lietava, vnímajú potenciál tohto kríža, ako súčasť kultúrneho dedičstva.

Drahoslava Santusová

Sviatosť birmovania v Lietavskej farnosti

Birmovka je sviatosť, ktorá dovŕšuje krst a v ktorej dostávame dary Ducha Svätého. Kto sa v slobode rozhodne žiť ako Božie dieťa a kto požiadá o Ducha Svätého prostredníctvom vkladania rúk a pomazania krizmou, dostane silu svedčiť o Božej láske slovom i skutkom. Birmovanie sa nazýva aj sviatosťou kresťanskej dospelosti. V našej farnosti sa zodpovedne pripravovalo 91 birmovancov pod vedením nášho pána farára Daniela Šedíka a pánov kaplánov Michala Žiarana, Jozefa Poláčka a Ivana Belka. Po úspešnom absolvovaní skúšok pristúpilo k sviatosti birmovania 6 birmovancov z Babkova, 9 z Lietavskej Svinnej a ostatní boli z filiállok farnosti. Sviatosť vyslúžil generálny vikár Žilinskej diecézy Martin Kramara v sobotu 12.10.2024 vo farskom chráme Povýšenia svätého Kríža v Lietave za účasti pána farára, pánov kaplánov, duchovného otca Petra Miháliku a Ľuboša Bytčánka. Ďakujeme za povzbudivé slová, ktoré boli adresované birmovancom, birmovným rodičom a rodičom, za Duchovnú atmosféru, ktorú vytvorili birmovanci čítaním Svätého písma, spievaním žalmu a prinášaním obetných darov. Vďaka patrí aj speváckemu zboru, ktorý sprevádzal kresťanskými piesňami celú sviatosť. Poďakovať sa chceme pánovi vikárovi Martinovi Kramarovi za vyslúženie sviatosti birmovania, duchovným otcom

za prípravu birmovancov a všetkým, ktorí sa podieľali na prípravách tejto slávnosti. Ešte raz veľké Pán Boh zaplať.

Janka Makuková

Deň matiek v Babkove

Deň matiek v Babkove

Deň matiek v Babkove

Deň matiek v Liet. Svinnej

Deň matiek v Liet. Svinnej

Stavanie mája v areáli ZŠ s MŠ v LS

Vatra SNP na Pleši

Deň detí a Deň sv. Floriána v areáli ZŠ s MŠ v LS

Deň Zeme

Deň Zeme

Deň Zeme

Deň Zeme

Školička tanca v KD LS

Školička tanca v KD LS

Mikuláš

Vianočné oblátky – kultúrny program žiakov ZŠ

Fašiangy v Liet. Svinnej

Fašiangy v Liet. Svinnej

Fašiangy v Liet. Svinnej

Fašiangy v Liet. Svinnej

Fanšiagy základnej školy

Fanšiagy základnej školy

Fanšiagy základnej školy

Fanšiagy základnej školy

Uvítanie detí do života

Uvítanie detí do života

Jánska vatra

Hody v Babkove

Hody v Babkove

Hody v Kňazovej Lehote

Hody v Kňazovej Lehote

Hody v Kňazovej Lehote

Hody v Kňazovej Lehote

Spevokol BUKVIČKY

Spevokol BUKVIČKY vo svojej nezmenenej zostave prežil spolu a spolu s Vami krásny rok. Keď nám je umožnené stretnúť sa v potrebnom počte a zložení, s radosťou a láskou sprevádzame liturgiu počas svätých omší u nás v kaplnke v Babkove. Liturgický rok sme tu odštartovali piesňami na adventnom koncerte. Na prelome marca a apríla sme sa popasovali s dôstojným slávením Veľkej noci. V júni sme boli prítomní na prijatí Tomáškovej prvej sviatosti Eucharistie. V septembri sme oslávili narodeniny Panny Márie. Vo farskom chráme sme mali možnosť hrať a spievať na jednom z prvých svätých prijímaní a niekoľkých svadbách. Konkrétne spomeniem naše dievčatá z Babkova, teraz už mladomanželky Kiku Holú, Katku Valicovú a Kiku Gažúrovú a ich manželov. V užšom zložení sme svojimi darmi prispeli spevom na farskej púti v Marianke, Báči a Podunajských Biskupiciach, kde sme zapievali špeciálne aj bl. sestre Zdenke. I v krásach okolitej prírody zazneli naše hlasy. Presnejšie počas augustovej svätej omše v Patúchu pri studničke. Veríme, že s touto službou a modlitbou, budeme môcť pokračovať i naďalej. V tom nám Pán Boh pomáha.

Dominika Košová

Niečo o našom speváckom súbore Bukovinka z Babkova

V prvom rade by som Vám všetkým chcela v mene nášho súboru popriať všetko dobré, veľa zdravia, šťastia, rodinnej pohody a Božieho požehnania. Keďže sa v týchto novinách píše z každého rožka troška, tak aj ja chcem prispieť tou troškou a napísať niečo o pôsobení nášho súboru.

Bukovinka sa zrodila v roku 1987 pod vedením Márie Michalíkovej, ktorá priniesla a naučila jej členky veľa krásnych, ľubozvučných piesní. Vtedy toto zoskupenie malo úplne iné speváčky a niektoré už, bohužiaľ, nie sú medzi nami. Týmto by som rada pripomenula Milku Chládkovú, ktorá bola kmeňovou speváčkou, spolu s Lydkou Košovou, ktorá odišla zo zdravotných dôvodov. Ich hlasy a humor nám veľmi chýbajú...

Tým, že postupne niekto odchádzal, tak sme si mysleli, že Bukovinka úplne zanikne, čo by ale bola veľká škoda. Preto chcem vzdať veľkú poctu a uznanie našej stálici, ktorá, hoc je najstaršia medzi nami, ale duchom a spevom je stále mladá. Určite viete o kom hovorím... Áno, je to naša vedúca Irenka Ondrejková, ktorej vďačíme za to, že naďalej fungujeme. Keďže sme zo starej skupiny zostali len Irenka, Hanka a Danká – ako traja mušketieri, tak vznikol dobrý nápad. Omladili sme náš súbor a prijali medzi seba žienky, ktoré myslím si, dobre zapadli.

V dnešnej dobe už nespievame na pohreboch – to zaniklo počas tej nešťastnej korony, ale náš spev znie pri uvítaní detí do života, na hodoch, pri váňaní mája, na dni matiek a pri iných príležitostiach. Tento rok sme oživilí Bukovinku aj o mužské hlasy. Prijali sme troch chlapov a jeden z nich, Miško K., ktorý sa do našej dediny priženil, má aj veľký muzikantský talent. Hrá na heligónke, čo je spolu s jeho krásnym hlasom, pre náš súbor veľkým prínosom. Nevynímajúc ďalších dvoch, ktorí spievajú aj s mládežníckym spevokolom Bukvičky pri svätých omšiach v našej kaplnke. Preto patrí veľká vďaka aj Vladkovi a Miškovi F.

Na záver len toľko, dúfam, že náš spev Vám aj naďalej bude robiť radosť a hriať Vás pri srdiečku ešte dlhé roky.

Taktiež chcem poďakovať aj nášmu starostovi, ktorý nám vychádza v ústrety, keď niečo potrebujeme...

Ešte raz Vás pozdravuje celá BUKOVINKA – Irenka, Hanka, Ja – Danká, Zuzka, Žanetka, Slávka, Peťka, Miško K., Miško F. a Vladko a týmto Vám prajeme všetko najlepšie a tešíme sa na ďalšie spoločné stretnutia pri peknej hudbe a speve v novom roku 2025.

Danka Cibulková

Rok v našej základnej škole

Aj v minulom školskom roku sme sa okrem naháňania dobrých známok zapojili do rôznych aktivít. Počas celého roka sme plnili úlohy, ktoré vyplývajú z Národného programu podpory zdravia – „Chceme zdravé a hravé deti“, ktorého koordinátorkou je p. vychovávateľka Iveta Paraíková. V spolupráci s triednymi učiteľkami prebehli tieto aktivity: Bežecký maratón, Školská olympiáda, Z rozprávky do rozprávky, Superkondička a Deň plný zábavy.

Aktivita sme si pripomenuli Svetový deň zvierat, Svetový deň vody, Svetový deň mlieka a Deň Zeme.

Posledný májový týždeň sme strávili v Škole v prírode v Zázrivej, kde si naše deti oddýchli a zažili veľa zábavy. Absolvovali sme zaujímavú a veselú jazdu vláčikom po Vrátnej doline. Tradične sme mali aj Noc v škole, tentokrát bola na tému Hasiči. Navštívili sme hasičskú zbrojnicu, kde naši hasiči ukázali deťom výstroj, výbavu hasičského auta, predviedli im zásah a pre každého mali pripravený darček. Deti si uvedomili, aká dôležitá a významná je ich práca, za čo im veľmi ďakujeme.

Na konci školského roka sme sa vybrali na výlet do Trenčína, kde sme si pozreli hrad a centrum mesta.

Zastavili sme sa v leteckom múzeu v obci Slávnica, kde sa deťom veľmi páčilo.

Venujeme sa aj šikovným deťom, zapájame ich do rôznych súťaží, napr. Hviezdoslavov Kubín, Šaliensky Matko – tu našu školu v okresnom kole reprezentovala Agátka Furjelová, ktorá sa umiestnila na 3. mieste, Slávik Slovenska – reprezentovala nás Miška Cibulková a získala Čestné uznanie. Dievčatá pripravovala pani učiteľka Erika Hasková.

Zapájame sa aj do matematických a výtvarných súťaží.

Našu školu navštívil aj Mikuláš, ktorý obdaroval všetky deti. Všetky triedy si spoločne pripravili vianočný deň a zabavili sme sa aj na karnevale, na ktorý si deti s mamami pripravili veľmi pekné masky.

Kultúrne sme sa vyžili pri divadelných predstaveniach: O troch grošoch a Ako babka s dedkom spolunažívali. Absolvovali sme zaujímavú výstavu bábok v Rosenfeldovom paláci v Žiline, kde sme videli rôzne typy bábok. Navštívili sme aj obecnú knižnicu, v ktorej nám pani Hanka Dolinajcová poukazovala zaujímavé knihy a z niektorých nám aj prečítala.

Mgr. Eva Hrtánková

Čo sa za mlada naučíš, na starosť akoby si našiel

Minulý rok sme mali s tretiakmi bohatý na aktivity rôzneho charakteru. Prepojili sme, ako sa hovorí, príjemné s užitočným.

Na slovenskom jazyku sme sa učili písať adresu. No vyskúšať, ako to funguje a či nájde list svojho majiteľa, sme vyskúšali vianočnou pohľadnicou blízkeho, starého, či iným rodinným príslušníkom. Všetci odosielatelia a majitelia pozdravov sa tešili, že list prišiel do správnych rúk.

Zapáčil sa nám kontakt s ľuďmi, no tento raz bol osobný. Začal sa Vianočným vystúpením v Kostole Sedembolestnej Panny Márie v Lietavskej Svinnej a posledný predvianočný školský deň sme sa so žiakmi vybrali koledovať niektorým staručkým, nevládnym alebo inak znevýhodneným občanom Lietavskej Svinnej. Aby to vyzeralo naozaj ako v zimnom čase, tak nám aj fučalo a dobre chumelilo pri návšteve jednej pani. Spevom koled, vinšov, malým vianočným darčekom sme nielen vyčarili úsmev na tvári, ale aj rozkotúľali slzy.

Nenechali sme ani basu stáť v kúte, prechádzali sme s ňou pomedzi škôlkárov, školákov a skončili sme na OcÚ, kde sme ju aj pochovali. Spreádzala nás pri tom aj heligónka. Júúúj a tam nás čakala sladká hostina.

Cestou do školy sa nám prihodila úsmevná príhoda, spadla nášmu Ondrejovi – pánovi farárovi – farárska čiapka do potoka. Tak „hybaj ju chytiť“, aby neodplávala :).

Práve sme preberali tému Blahoželania a v kalendári svietilo meno Soňa. Žiaci vyrobili pohľadnicu, všetci sme sa podpísali a išli sme zablažovať pani Jamečnej, ktorá nosí toto meno. Krátko na to bola Veľká noc, oživilí sme si praktické vedomosti písania adresy. Znova sme napísali pohľadnice a išli sme ich vhoďiť do schránky na OcÚ.

S Veľkou nocou prišiel aj sviatok našich mám. Potešili sme ich kašírovaným tanierom. Vyžadovalo si to niekoľko hodinovú prácu, ktorú sme rozdelili na výtvarných výchovách. Bolo potešením pozorovať deti, ako ich táto práca zaujala. Na nedeľnom vystúpení Pytačky od Ľudmily Podjavorinskej, s ktorou sme potom aj uzavreli Slávnostné ukončenie školského roka, sme im darček odovzdali.

Kultúra nášho národa je bohatá. Dedičstvo otcov zachovaj nám Pane.

Erika Hasková

Zo života materskej školy

V školskom roku 2023/2024 sme 4. septembra privítali nielen deti, ktoré už našu MŠ navštevovali, ale aj nové tváričky. Nastala vraga a veselé štebotanie, počas ktorého bolo občas počuť aj nejaké vzlykanie nových detí, ktoré nevedeli, čo ich čaká. Milé a usmiate pani učiteľky sa preto snažili vymyslieť hry a aktivity, ktoré vyčaria úsmev na detských tváričkách. V triede „Lienky“ bolo zapísaných 22 detí, do triedy „Motýliky“ dochádzalo 23 detí. Do MŠ Babkov – trieda „Mravčeka“ – nastúpilo 22 detí. V tomto školskom roku bolo 25 predškolákov, ktorí sa pripravovali na vstup do základnej školy. Naše akcie v tomto školskom roku začali divadelným predstavením „Ako si dedko s babkou spolu nažívali“, v podaní divadla „Oskar“ a pokračovali sme prípravou darčiekov pre starých rodičov v rámci Mesiacu úcty k starším. Jeseň je krásne ročné obdobie, ktoré nám ponúka mnoho svojich krásnych darov. Nie sú to len popadané listy, ale aj gaštany, šípky, oriešky, šišky, tekvice a veľa, veľa ďalšieho prírodného materiálu. Preto sme na jesenné tvorivé dielne pozvali aj rodičov, ktorí spolu so svojimi deťmi vytvorili pekné jesenné dielka. Tieto sme potom vystavili v šatni. Dňa 6. decembra sme aj v našej MŠ čakali na príchod Mikuláša. Samozrejme na nás nezabudol a prišiel medzi nás. Predniesli sme mu básničky, zaspievali pesničky, aby Mikuláš spolu so svojimi vernými pomocníkmi – anjelikom a čertíkom vedeli, že sme šikovní škôlkari. Za odmenu nám Mikuláš prichystal balíčky plné sladkostí. V decembri nás potrápili infekčné ochorenia a veľa detí sa muselo dlhšie liečiť, no napriek tomu sa v každej triede vianočná besiedka konala. Deti sa usilovne ako včeličky pripravovali a vytvorili krásne programy plné básničiek, pesničiek a tancov. Rodičia a starí rodičia nás odmenili potleskom a potom nasledovalo malé, ale milé občerstvenie. Príjemnú vianočnú atmosféru sme prežili aj pri pečení medovníčkov a deti tiež zdobili vianočný

stromček a vyrábali vianočné pozdravy. Po vianočných sviatkoch sa už deti pripravovali na „Karneval“. Keď sa v našej MŠ ozývala hudba, spev a šťastný smiech detí, bola to konečne akcia, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou Fašiangov. Deti sa v maskách nielen zabávali, ale plnili aj rôzne súťažné úlohy, ktoré pre ne pani učiteľky pripravili. K zábave patrí samozrejme aj občerstvenie, ktoré nesmelo chýbať. Deti si svoj deň v maskách určite riadne užili a budú naň dlho spomínať. Zaujímavé bolo aj „Pochovávanie basy“ a „Vynášanie Moreny“, ktoré zorganizovali p. učiteľky spolu so žiakmi ZŠ, aby sme deťom priblížili ľudové tradície. V apríli sme sa venovali ekoaktivitám v okolí MŠ. Zbierali sme odpadky na ihrisku a v areáli školy a vytvorili sme aj vláčik „Separáčik“, aby sme sa naučili odpad triediť a odvážať na určené miesto. Tento rok sme si pripravili aj „Stavanie a váľanie mája“, s čím nám veľmi pomohli miestni hasiči a zúčastnili sa aj viacerí rodičia. V máji sme vystúpili v KD pri príležitosti Dňa matiek s pásmom piesní a básní, aby sme potešili mamičky aj babičky z celej obce. Najviac akcií sme mali v júni. Deň detí v MŠ – hry a súťaže na detskom ihrisku, Športové dopoludnie s hasičmi DHZ LS, s prekonávaním prekážok, Návšteva Krajskej knižnice v Žiline, plavecký kurz v rezorte P. Sagana v Žiline, Školský výlet do Bojníc – „Rozprávky na hrade“, Návšteva 5. pluku špeciálneho určenia v Žiline. Staršie deti sa veľmi tešili na „Noc v MŠ“, najmä na hľadanie pokladu, pizzu, ale aj na samotnú „prespávačku“. Posledná akcia, ako už býva zvykom, je „Rozlúčka s predškolákmi“, ktorou deti slávnostne ukončili svoje pôsobenie v materskej škole. Na konci školského roka sme si ešte pripravili rozlúčkové dopoludnie s malou hostinkou a pekne sme sa rozlúčili s kamarátmi, ktorí už cez prázdniny do MŠ nechodili. O dva týždne sme pripravovali triedy na maľovanie, poprenášali sme hračky, pomôcky a presunuli nábytok za pomoci rodičov. Po maľovaní sme spolu s našou p. upratovačkou H. Sedliakovou dali všetko do poriadku, aby bola naša MŠ ešte krajšia a v ďalšom školskom roku opäť pripravená pre deti.

Elena Hodasová

Aktivity na hrade Lietava v roku 2024

Práce a život na hrade Lietava neustal ani v roku 2024. Pokračovalo sa v naplánovanej činnosti. Najvýznamnejšou zmenou bolo, že sa združenie zapojilo do celoslovenského projektu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR „Ľudia a hrady“ a po 19-tich rokoch nečerpalo združenie dotácie z Ministerstva kultúry SR. Rozhodnutie zapojiť sa do projektu ústredia práce bolo úspešné hlavne tým, že tradičný podporovateľ Ministerstvo kultúry SR tento rok nestihlo v požadovanom termíne prerozdeliť dotácie a tým pádom by práce na hrade Lietava stagnovali.

V rámci projektu ústredia práce bolo na hrade zamestnaných 16 uchádzačov o zamestnanie a to na dobu určitú na 18 mesiacov a to až do konca októbra 2025. Výnimočný projekt umožnil to, že sa práce na hrade nezastavili ani v zimnom období a kolektív plní aj v tomto netradičnom čase stanovené ciele. Konkrétne v tomto zimnom čase pracovníci spracovávajú výsledky archeologického výskumu z predošlých pracovných sezón, ktoré spočívajú v čistení, triedení, lepení ako aj archivovaní archeologického materiálu. Taktiež v areáli hradu je otvorená vykúrená expozícia, kde sa môžu návštevníci občerstviť a načerpať nové sily do ďalšej turistickej aktivity. Ďalšie sily sa v tomto období venujú príprave materiálov na obnovu a to zberu stavebného kameňa v okolí hradu. Logickou činnosťou tohto obdobia je aj činnosť venujúca sa spracovaniu dreveného materiálu v okolí hradu na kúrenie.

Z výsledkov práce roku 2024 by sme mohli v rámci dolného hradu spomenúť, že sa významne zastabilizovala väčšia časť objektu prednej brány, bola po 10 rokoch práce dokončená obnova západnej steny pravouhlého bastiónu, obnovila sa poškodená časť západnej dolnej hradby a významne sa preskúmal a konzervoval objekt tzv. Polygonálneho bastiónu. V rámci stredného hradu prebiehali práce na tzv. Rondelovej bašte, kde sme stabilizovali poškodený vonkajší plášť až do výšky kordónovej rímsy. V hornom hrade prebiehali práce na hradnej kaplnke a murovaní veľkého výlomu SZ steny paláca. Taktiež sme ukončili stabilizáciu tzv.

Koridoru horného hradu, kde sa chýbajúce murivo doplnilo už v celom rozsahu podľa návrhu obnovy.

Sezóna 2024 na hrade Lietava patrí medzi najúspešnejšie sezóny v histórii združenia, nielen že sa pracovalo, ale sa aj organizovali významné kultúrne podujatia. Spomenúť by sme mohli úspešné: Otvorenie sezóny v spolupráci s klubom slovenských turistov, Deň detí, celoslovenské stretnutie s tzv. Lovcom hradov, kde sa vyzbierali finančné prostriedky na obnovu mosta do horného hradu. Tradičné akcie ako Rock Lietava a Deň otvorených dverí jasne ukazovali verejnosti, že združenie pracuje zmysluplne a bez zaváhania už 25. rok na obnove národnej kultúrnej pamiatky hradu Lietava.

V zimnej sezóne združenie chystá dve kultúrne podujatia a to „Štefan na hrade“ a taktiež brány hradu počas dňa otvorí návštevníkom aj počas posledného dňa roka 2024 Silvestra. Nebude chýbať tradičné občerstvenie ako aj obľúbené prehliadky horného hradu so sprievodcom.

Dovidenia v novom roku 2025.

Lubomír Chobot

Turistický oddiel Lietavská Svinná

V roku 2024 mal turistický oddiel v Lietavskej Svinnej 42 členov.

Tak ako každý rok zastrešujeme akcie, ktoré sú súčasťou turistických podujatí v celoslovenskom kalendári turistov. Poriadame aj naše klubové akcie, ako v okolí našej obce, tak samozrejme aj mimo okresu Žilina a aj mimo Slovenska. Či už sú to pešie túry, bežkárске, skialpové a aj cyklistické. Pomáhame pri niektorých kultúrno-spoločenských akciách v obci a taktiež máme brigádnicku činnosť, kde sme pracovali pre lesné spoločenstvá, tak aj naše klubové brigády pri

úprave altánku na Skalkách, sedení pri hrade, údržbe chaty pod vlekom atď. Našu jesennú akciu – Výstup na Budzogáň sme v roku 2024 po niekoľkých rokoch mierne upravili. Zahájenie a ukončenie akcie spojené s tombolou a občerstvením sme premiestnili od Poľovnickej chaty v Patúchu k hornému jazierku a okrem výstupu na Budzogáň sme označili trasu aj na Malý Budzogáň. Takto sme pre účastníkov pripravili dve trasy a bolo na každom, kde sa vyberie. V tohtoročnom vydaní Obecných novín, by sme vám chceli opísať našu trojdňovú túru v Poľských Tatrách.

Túlanie v poľských Tatrách

Cieľom našich každoročných letných tripov sa zväčša stávajú prechody hrebeňov slovenských pohorí, ale tento rok som pripravil kamarátom menšie prekvapenie. Poľské Tatry. Mám ich veľmi rád a väčšina našich turistov túto časť Tatier nepozná, alebo len veľmi málo. Všetky trasy a ich varianty mám premyslené, nosím ich už dlho v hlave, obavy mám len z jedinej veci. Z počasia. To vie byť začiatkom leta v „tatranských severoch“ veľmi nevyspytateľné (čo sa nám neskôr aj potvrdí)...

Tak či tak, v jedno piatkové ráno na konci mája vyrážame. Smer Zakopané. Predpoveď počasia na víkend je pestrá: prehánky, miestami búrky, postupné zlepšovanie počasia, sobota slnečná, nedeľa polooblačná s búrkami. No vysomár sa z toho...

Piatok má byť najdaždivejší, takže strategicky vyberáme ľahšiu túru dolinou. Tou dolinou je nádherná dolina Kościeliska. Druhá najväčšia dolina v poľských Tatrách, ktorá má zaujímavú minulosť. Už od 15. st. sa tu ťažilo striebro, meď a neskôr aj železná ruda. V doline bola pec na tavenie rudy, krčma a malý kostolík, po ktorom dostala dolina názov. Zo všetkých stavieb v doline prežila do súčasnosti len malá Zbojnícka kaplnka. Dolina má asi 6 km a na jej konci sa nachádza známa turistická chata Ornak, ktorá je aj naším cieľom.

Turisti z Lietavskej Svinnej a turisti z Hôrok na každoročnom autobusovom zájazde. Tentokrát to bola Veľká Fatra, z parkoviska Hrabovo na vrch Sidorovo – Vlkolínec – Sedlo pod Vtáčnikom – Čutkovská dolina.

Najväčšia akcia turistov z Lietavskej Svinnej, na ktorej sa zúčastňujú turisti nielen zo Slovenska, ale aj zahraničia. Tradičné zahájenie 100 jarých kilometrov pri Lietavskom hrade.

Vyrážame z osady Kiry a peknou štrkovou cestou popri potoku stúpame dolinou.

Počasiu sa však s nami zahráva. Chvíľku svieti slnko, aby sa zakrátko prihnala prehánka. Pončá a pršiplášte si obliekame a vyzliekame ako besní. Prietrž týmto gymnastickým cvičeniam spraví až príchod na chatu, kedy sa obloha definitívne zatiahne a prší už celkom vytrvalo. Pri káve a pivku dumáme, čo ďalej. Väčšina velí na ústup, ale tvrdohlavé jadro sa nechce vzdať. Na chvíľku sa vyčasuje, skúsime teda vystúpiť Tomanovou dolinou na hlavný hrebeň Tatier, ale po polhodine nás krátka intenzívna búrka definitívne zavracia dole. Cestou späť sa opäť vyčiasí a tak si pozrieme aspoň Smrečinské pleso skryté v lese kúsok nad chatou Ornak a na chate pri polievke sa snažíme usušiť premoknuté veci. Čaká nás už len cesta dole a presun do objednaného ubytovania v Lysej Poľane.

Po príchode do Tatranskej Poľany však zažijeme šok. Ubytovňa nie je pripravená (čo je ešte slabý výraz) a my sme mokří a hladní. Čo teraz? Kde večer narýchlo zoženieme ubytovanie pre 14 ľudí? Nejakým zázrakom sa však chalanom podarí zohnať krásne ubytovanie v penzióne u horolezkyne Lindy v Tatranskej Javorine, ktorý sa stane na dve noci našim domovom...

Sobotňajšie ráno je o niečom inom. Víta nás azúrová obloha bez jediného mráčika. Tatranské rána sú také. Kľúčová je však hodina jedenásta (ako hovoria starí tatranskí horalí). Na dnešný výlet sa veľmi teším, je to podľa mňa jedna z najkrajších túr v celých Tatrách. Po raňajkách sa presúvame do pohraničnej Lysej Poľany a vyrážame smerom na Morské oko. Po asi polhodinke však pri vodopáde Mickiewicza opustíme preplnenú asfaltku a vchádzame do tajuplnej doliny Roztoki. Chodník nás sprevádza jedným z najzachovalejších pôvodných lesov v celých Tatrách. Prechádzame popri mohutných smrekoch, ktorých vek dosahuje 300 až 400 rokov. V závere doliny nás zastaví stena, z ktorej padajú vody najvyššieho tatranského vodopádu, 40 metrov vysokej Siklawy.

Snehom sa prebýjame až na vrchol steny, ktorá

stráži mohutnú dolinu s množstvom plies, ktoré jej dali aj meno – Dolina Piatich Poľských plies.

Podľa mnohých (vrátane mňa) je to najkrajšia dolina v celých Tatrách. Pri jednom z plies stojí rovnomenná chata kam mierime a akurát včas. Prichádza čas obeda, ale aj krátka prehánka. Chata je plná, jedlo si teda vynesieme von a posedávame, debatujeme a fotíme. Zanedlho dážď ustáva a vychádza slnko. Nie je na čo čakať. Balíme sa a po chvíli už stúpame chodníkom poza chatu na hrebeň Opalone, z ktorého uvidíme celú dolinu ako na dlani. Pri pohľade na roztrúsené plesá v doline sa zhodneme, že keby nebolo chorvátskych Plitvických jazier, toto je miesto, kde by sa natáčal „Poklad na striebornom jazere“. O chvíľu sme v Svišťovom sedle, z ktorého sa nám naskytne pohľad na iné jazero – Morské oko, ktoré je našim posledným dnešným cieľom.

Z hrebeňa zostupujeme snehovými poľami. Pri jednom z nich Maťka napadne skvelý (tzn. stupídny) nápad: „Mohli by sme sa po tých poliach spúšťať na bruchu“. Následne prichádza ďalší skvelý (ešte stupídnejší) nápad: „Aby sme si nezamáčali oblečenie, vyzlečieme sa do pol pása a budeme sa spúšťať tak“. Dopadne to presne podľa predpokladu. Bruchá máme ešte dva týždne doškriabané a spálené od tvrdého tatranského firnu. Na chate pri Morskom oku padne rozhodnutie, ktorému sa potešia hlavne baby. Nie, nebudeme šliapať tou dlhou asfaltkou späť na parkovisko po svojich, zvezieme sa na konských záprahoch, ktoré tu premávajú ako kyvadlová doprava...

Nedeľu sme vyhradili návšteve poľského národného vrchu – Giewontu (1894 m n. m.). Vedie naň niekoľko ciest, my sme si vybrali variantu, keď na vrchol vystúpime od severozápadu dolinou Strážyska a zostúpime na severovýchod do doliny Kondrátovej a následne do Kuźnic. Aj dnes predpovedajú počasie, ktoré nás bude prehánkami a búrkami strašiť celý deň. Dolina Strážyska je úzka dolina obklopená vápencovými bralami (tak ako celý masív Giewontu).

Vedie ňou príjemná cesta, ktorá však v závere

Aj altánok na Skalkách potrebuje pravidelnú údržbu, popritom sa poopeká a kto chce, prespí až do rána.

Jesennú akciu Výstup na Budzogán turisti trochu pozmenili.

Naše turistické brigády pre lesné spoločenstvá.

Trojdná túra v Poľských Tatrách.

doliny končí a my začíname prudko stúpať. Chodník nás cikcak vyvedie na hrebeň, les rýchlo redne a my vchádzame do skalného mesta. Obchádzame veže a vežičky, preliezame skalné brány, okná a popritom obdivujeme hrebeň Červených vrchov.

Pod nami je niekde v hĺbke vchod do najhlbšej jaskyne v Poľsku. Volá sa Wielka Śnieżna, má hĺbku ohromujúcich 824 m a dĺžka zatiaľ objavených chodieb je 24 km. Vytrvalo stúpame na vrchol a neodradí nás ani búrka, ktorá sa preženie okolo. Obavy sú na mieste, ešte stále máme v čerstvej pamäti nešťastie, ktoré sa odohralo na tomto vrchole počas letnej búrky v roku 2019. Dnes nám však osud praje a aj pomocou nanovo osadených reťazí šťastne vystúpime vrchol. Nesmie chýbať spoločná fotografia, dlho sa však nezdržíme, lebo obloha opäť nadobúda šedo oceleovú farbu, čo nevesť nič dobré. Zostúpime do Kondrátovej doliny a do centra Kužníc dobiehame práve včas. Prichádza riadna búrka, ale to nás už netrápi, sme v bezpečí.

Na záver ešte spomeniem, že sme možno dosiahli jedno historické prvenstvo, ktorým by sme sa (uznávam) nemali príliš chváliť. Jeden z našich členov absolvoval celú túru a vystúp na Giewont v kroksoch. Skúste si tipnúť, ktorý...

Janči Kasák

Turistický oddiel
Lietavská Svinná

udeľuje

ÚČASTNÍCKY LIST

za účasť na jeseňnom výstupe na skalný Budzogán
28. septembra 2024

**Členovia ZO JDS Rajecké Teplice
na turistickom zraze v Patúchu 28.9.2024**

**Predsedníčka
ZO JDS
Rajecké Teplice
so starostom
obce Lietavská
Svinná pánom
Vladimírom Jamečným**

**Toto je tombola
(mačka vo vreci...)**

Peter nám zahral a zaspieval

**Na zdravie - a dobrú chuť!
Gulášiky boli štedré a vynikajúce...**

**Už tradične sme účastníkmi výborných
turistických stretnutí TO Lietavská Svinná**

**Kuchári
boli
za chutné
guláše
ospevovaní..!**

FOTO: Š. Mužík, koláž: AP

Členovia Jednoty dôchodcov z Rajeckých Teplic, sú pravidelní účastníci našich turistických akcií.

Náš občan v Himalájach

V minulom čísle sme sľúbili ďalšie spomienky Ferdinanda Badíka na výstup na Kangčungtse – Makalu 2. Takže tu sú:

Navečer, po únavnom výstupe, si kolega oplachoval nohy v miestnej rieke (teplota bola 38 °C). Náš doktor mu spravil prednášku o červíkoch, ktoré sa zavrtávajú do nohy a potom sa prehryzú až do mozgu. Chudák, nespál celú noc. Druhý deň sme sa celá karavána brodila podobnou riekou. Doktor, po pás vo vode, si s úsmevom spomenul, že išlo o červíky v africkej rieke Níl.

Časom nasledovali ďalšie prednášky, čo nás v takých výškach môže čakať, či už srdcové príhody, zápal pľúc a edém mozgu. S pribúdajúcou nadmorskou výškou už doktor nestíhal tempo, tak večer nám zostal čas len na pravidelnú dávku dezinfekcie „plum brandy“, naša slivovica.

Po jedenástich dňoch pochodu, štyria z nás založili BC – base camp – základný tábor. Ostatní sme ostali v „lazarete“. Museli sme bojovať s príznakmi výškovej choroby. Tie sa zhoršujú v noci a vy pozorujete nespavosť a neskôr opuch tváre, zápästia a členkov. Najťažšími príznakmi je dýchavičnosť v kľude, zmätenosť a nahromadenie tekutiny v pľúcach alebo v mozgu. Výšková choroba môže skončiť fatálne, čiže na ňu môže človek aj zomrieť. Doktor nám radil „zostup nižšie“.

Nasledujúce dni každý pracoval podľa svojich možností. Založila sa „jednička“ (6200 m n. m.) a postupom času i „dvojka“ (6900 m n. m.). Zo základného tábora prišlo hlásenie, že Mirek má vysoké horúčky. Doktor mu cez vysielaciu stanicu ordinuje antibiotiká, tekutiny a kľud. Ďalšiu noc sa situácia vyostruje. Mirek dostáva halucinácie a horúčka sa drží na 40 °C. Ráno schádzame do BC posúdiť situáciu. Diagnóza: obojstranný zápal pľúc plus dehydratácia. Dostal silnejšie antibiotiká a viac tekutín. Ešte jednu noc v BC musí Mirek vydržať. Vonku je teplota – 20 °C. Nad ránom prenášame variče do jedálne. Mirka kladieme na stoly, infúzie vešiame medzi salámy. Nie je nám do smiechu. Indický šerpa

Sirdar Dhan vyrazil k najbližšej vysielackej zavolať vrtuľník. Trasu, ktorú sme vyšli za štyri dni, on zabehol za dva dni. Pripravili sme provizórne nosidlá a pripravujeme sa na transport. Privolaný dánsky lekár potvrdil diagnózu a pochválil nášho „DODA“ za správny postup. Po troch infúziách sa chrčanie pacienta zmenilo na odľukovanie. Nakladáme ho na nosidlá a snažíme sa ho zniesť morénou dolu (moréna je skalná suť, balvany a bloky, tvoriace val nesený ľadovcom). Do nášho „lazaretu“ to zbehneme na voľno za hodinku. Tentokrát to trvalo šesť a pol hodiny bez prestávky. Tridsať krokov a položiť, znova a znova. Tma prišla skôr, ako sme čakali. Po dohode s americkými horolezcami, nám požičali voľný stan a spacáky. Druhý deň nás zachránil kuchár, zohnal nosiča. Ten Mirka naložil do koša, hodil popruh na čelo a zmizol. Nestihli sme mu ani zbalit'. Po štyroch hodinách nemohol pacient obsedieť v koši. Jeho stav sa opäť zhoršil. Postavili sme stany uprostred ľadovca. Ďalšie tri infúzie zlepšili stav pacienta a našu náladu. S nosičmi sme sa dohodli na siedmu ráno. Objavili sa presne aj s väčším košom pre nášho pacienta. Mimochodom, vážil asi 80 kg. Zase rovnaký postup, Mirek do koša, kôš na chrbát, páska na čelo a „vpred“. Na dohodnuté miesto pre vrtuľník sme dorazili pred snehovou fujavicou. Pacienta sme šupli do stanu, nech si chrčí. Asi sme už obrnení proti stresu, rozdali sme si karty. Ráno o šiestej počujeme rachot. Sirdar vyskočil z vrtuľníka, vytiahol Mirka zo stanu za nohy a už ho tlačil do „kopteru“ (druh vrtuľníka). Ďalší kolega chcel ísť ako jeho sprievod, pobalil si pár vecí a tlačil sa za ním. Pilot to odmieta, že sme ťažkí. Povedali sme mu, nech sa o to pokúsi. Podarilo sa, odleteli. Let trval asi 100 minút za 4 tis. USD. V Káthmándú sú nemocnice smradľavé alebo drahé. Rozhodli sa pre druhú variantu. Našťastie mala nemocnica pár izieb hotelového typu. Vyšetrenie potvrdilo diagnózu. Infúzie, kyslík a antibiotiká spravili zázrak – Mirek sa vyzdravel.

Tu ukončil Feri svoje rozprávanie. Ak by Vás jeho príhoda zaujala, do budúceho čísla, pripravíme ešte zážitky aj z výstupov na niektorý iný horský vrchol.

Drahlava Santusová

Poľovnícke združenie Poľana

„Vám spomienka a pozdrav na večné pláne nebeské.“

Veľa ľudí sa zaslúžilo o ochranu prírody, životného prostredia v týchto končinách nádhornej prírody Strážovských vrchov.

Svoje myšlienky chcem venovať poľovníkom, našim predchodcom. Nie vždy a na všetkých si vieme spomenúť.

Odišli starí bardi, ktorí horu milovali mimoriadne. Bola im vernou družkou, večnou kamarátkou, ku ktorej sa uchýľovali vždy, keď ich chytil srdcabôľ. Má ho každý, nikoho neobíde. Bolo tomu tak v minulosti, je tomu tak teraz a bude tomu tak aj v budúcnosti. Jednoducho naveky. Každý si ho lieči inak, poľovníci v hore. V časoch slávy, radosti, bolesti aj smútku. Tu v dolinách, na hrebeňoch hôr snívajú svoj sen, kuli plány do budúcnosti aj sa žalovali. Tu žiaľili, keď nemohli svojim drahým dať všetko, čo potrebovali, keď deti namiesto do školy museli chodiť na pole, keď chýbal chlebič.

V priezračných studničkách, ktoré poznali len oni a lesná zver, pozerali na svoju tvár, osviežovali sa, zahánali smäd, naberali silu, aby po lesných chodníkoch pokračovali na cestách i necestách lesnou tíšinou. Nádherné rána na Bielej skale, východ slnka vám vyrazí dych, jesenné doliny plné bielej hmly, nevidno nič len nekonečnú bielu pláň a v pozadí Malá Fatra, na druhej strane majestátny Kľak, na západe Strážov a biele súľovské bralá. Tu sa smiali, smútili, radovali sa. Nikde nepoznali toľko nehy. Tu videli, ako srna či laň odkladá svoje potomstvo, aby, hoci sa vzdialila, bola pripravená neustále ho ochraňovať. Tu si liečili svoje ubolené údy, fyzické aj duševné boľáčky. Boľáčky, ktoré prináša život. A ten nebol vždy jednoduchý. V dávnych dobách bolo potrebné najskôr obriaďiť statok, obrobiť roľu, zabezpečiť živobytie a až potom sa prichýliť k oltáru prírody. Ani sme sa nemuseli poznať, aby som pochopil silu myšlienok, ktorou formovali dedičstvo našich otcov. Ich odkaz poznania šumí v korunách stromov. Nechali tu zašifrovanú správu, ktorú rozlúšti len ten, kto chce, kto vie nájsť to správne miesto. Tichý kút, storočnú jedľu, krivú bôru, niekedy bútlavý dub, práchnivý peň. I ten je nositeľom odkazu. Sedím v závoji zeleného ticha, okolo mňa je nádherná tíšina, spev vtákov mi pripomína sen, nebeskú muziku, ktorú z diaľav prináša jemný vánok. Ležím na zelenej poduške voňavého machu a pozerám na okružly mesiac. Aj vy ste sa naň dívali. Je taký istý, ako bol vždy. Jasne svieti na cestu, láka vás na miesta, ktoré pozná len nočný poľovník a „tajomní lesní rytieri“. Ticho ho obdivujem, svieti mi na cestu, keď spokojný kráčam

domov. Domov, aby som pohladil tých, ktorých mám rád. S pokorou chcem povedať svoju myšlienku, svoje jednoduché ďakujem.

Ďakujeme vám všetkým za to, čo ste nás naučili. Nechali ste nám odkaz napísaný v duši. Všade, kde sa pozrieme je nádherný kus lesa: Žiarik či Vidovec, Lámaná, Čiakov, Roháč alebo Tvrdá, Salašek, Cigánka, Lančačka aj Kadubová, Hradisko, Černáčky, Richtárska a Prvá dolina, Kamenné vráta, Hlboká dolina, Židova hora, Cináčka, Dubovec, Krnác, Kozelce, Krajčovica, Široká, Bukovinky, Lieskovica, Pieskalová, Ilovské buky, Brvnišťa, Slopišťa, Zbýňovské, Hľotianske, Hubatá, Tomčenica, Pavlové aj Drienovica, Skálie, Dielnica, Kamený diel, Čierna Hôrka, Hvozdy. Sú to úžasné miesta. Ľúto mi je vždy, keď sa zbytočne rúbu stromy. Vtedy mi zaletí myšlienka k vám, vám, ktorí ste ich sadili a chránili.

Nakoniec – náš drahý Patúch; mimochodom, ani tu už netečie toľko vody ako kedysi. Ten veľký smrek pri skale naproti už nestojí, ktosi ho podpálil a on padol. Tu sme sa stretávali. Je jedno, či sme sa poznali alebo nie. Dnes je taká príležitosť. Všetci vám venujeme spomienku. Chceme vám povedať, že situácia je iná, mnohé sa zmenilo. Je menej tých studničiek, kde laň a poľovník pili priezračnú vodu. Už sa nedá napiť z potoka pod Dubím, na Jarečkách, vyše Dediny či inde. Neverili by ste, ako sa pokazili medziľudské vzťahy. To božské ticho existuje. Čo neexistuje celkom alebo stále, je ten poriadok, ktorí ste vybudovali. Všetko malo svoje miesto, každá haluz, kopa, peň. Každý deň je v hore viac ľudí ako v minulosti za dlhé obdobie. Motorové píly vrieskajú každý deň (aj v nedeľu) a všade. Motorky, štvorkolky, bicykle, autá narúšajú ono povestné ticho, ten pokoj, ktorý bol príznačný pre vaše obdobie. Iste, naša matka hora, je pre všetkých, len tá úcta, ktorú si zaslúži, akosi chýba. Chýbajú učelia tradícií, nielen tých poľovníckych; tradícií života, úcty k nemu, úcty k prírode. Chýba pokora, akoby tu chýbal statočný hospodár. Ešte stále je však dosť toho, čo ste nám nechali.

Aj preto táto spomienka. Mali sme vás radi, ostali v našich srdciach. Aj preto aj tento pozdrav na nebeské pláne večného ticha, pokoja.

PhDr. Miloslav Súlovec

História vzniku pozemkových spoločenstiev Urbár (Urbariát)

Na Slovensku je viac ako 400 000 ha urbárskych lesov. Tieto lesné plochy boli po revolúcii v roku 1848 – 49 pridelené roľníkom. Od r. 1871 sa na základe uhorského zákona stali tieto lesy vlastníctvom urbáriálnych spoločenstiev a potom nedeliteľným spoluvlastníctvom roľníkov. Na území Slovenska v Hornom Uhorsku platili už v minulosti prísne predpisy súvisiace so zabezpečovaním riadneho a pravidelného hospodárenia aj na lesné pozemky, ktoré prešli do spoluvlastníctva roľníkov. Roľníci museli užívať a aj obhospodarováť lesy spoločne pod štátnym odborným dozorom, ako to vyplývalo z vtedajšieho Urbárskeho zákona X. IX/1898. Uhorské lesy slúžili obyvateľstvu ako zdroj drevnej hmoty, najmä na vykurovanie.

Tieto sa stali predmetom záujmu štátu za čias socializmu. Tento postupne obmedzoval ťažbu. V záujme vlastníkov – urbárikov v r. 1959 urbárske lesy prešli do rúk organizácií štátnych lesov. Niektoré užívacie práva do výmery cca 50 ha prešli do vlastníctva družstevnej organizácie (JRD). Daný právny stav trval až do

vydania Zákona o pôde č. 229/1991 Z. z. (Reštitučný pozemkový zákon) a umožnil reštitučnou cestou pôvodným členom urbáriátu vrátiť ich podiely. Dnešný platný Zákon NR SR č. 97/2013 Z. z. v znení neskorších predpisov vyhlásil všetky pozemky urbárskych pasienkov opäť za spoločné v podielovom spoluvlastníctve.

Pre urbárske právo bol ale najdôležitejší Zákon č. 330/1991 Z. z. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového spoločenstva, pozemkových úradoch a o pozemkových spoločenstvách. V zmysle reštitučného zákona oprávnenou osobou je fyzická osoba. Urbár ako spoločenstvo nemá právo na reštitúciu. Za účelom usporiadania reštitučných nárokov a vstupom do obnovených užívacích práv sa krátko po účinnosti reštitučných zákonov oprávnení urbárikovia zhodli na spoločnom postupe. Poverení funkcionári, ktorí zastupovali záujmy všetkých spoluvlastníkov, požiadali o reštitúcie. Sú však prípady, že aj dodnes si žiadatelia o svoje vlastnícke právo uplatňujú svoje nároky súdnou cestou.

Aj v súčasnosti sú mnohí vlastníci, ktorí nemajú doklad o vlastníctve urbárskeho lesa pre zdĺhavé súdne, prípadne iné konanie. Listy vlastníctva budú môcť preukázať až po ich získaní. Zatiaľ sú evidovaní v ur-

bároch ako nezistení vlastníci.

V praxi však nastali prípady, že štátne lesy odovzdali vlastnícke právo ich pôvodným vlastníkom. Plochy sa odovzdali prostredníctvom urbárskej organizácie. Les nebolo možné vrátiť individuálne vyčlenením plochy pre člena urbáriátu, a preto aj dnes sa evidujú v urbároch podiely patriace neznámym vlastníkom.

Názov urbár je odvodený od latinského slova *urbs*, t. j. mesto, ale latinské *urbárium* znamená mestskú pozemkovú knihu, teda knihu, ktorá obsahovala zoznam pozemkov. Na tieto sa viažu aj povinnosti poddaných. Pod pojmom urbár teda rozumieme súbor pozemkov, ktoré sú v katastrálnom území jednej obce a sú v spoluvlastníctve urbárikov združených v pozemkovom spoločenstve. Urbárska pôda sa väčšinou nachádza v extraviláne a ide spravidla o lesy a pasienky. Z právneho hľadiska je toto vlastníctvo osobitný druh spoluvlastníctva. Odlišnosť spoluvlastníctva spočíva v tom, že predmetom vlastníctva nie je jeden identický konkrétny pozemok, ale pozemky tvoriace tzv. spoločnú nehnuteľnosť, to znamená, že aj keď urbár tvoria viaceré pozemky (nemusia susediť) nemožno s nimi nakladať samostatne. Majú teda spoločný právny režim, ale vlastník podielu na urbárskej pôde nemôže predať svoj podiel. Z tohto hľadiska sa hovorí o nedeliteľnosti urbáru, ktorá je ukotvená aj v Zákone č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách. V katastri nehnuteľností sa táto nedeliteľnosť prejavuje tým, že na všetkých urbárskych LV má každý zo spoluvlastníkov rovnaký podiel.

Na záver by sme vás chceli požiadať, že tí, ktorí nemáte vysporiadané vlastníctvo po predošliých vlastníkoch, aby ste si v dohľadnej dobe tieto veci vysporiadali. Jednotlivé výbory PS vám budú v tomto nápomocní.

Touto cestou sa chceme poďakovať odbornému lesnému hospodárovi Ing. Róbertovi Sivčákovi za dobre vykonávanú prácu pre všetky naše lesné pozemkové spoločenstvá. Tiež sa chceme poďakovať Mgr. Jožke Rybárikovej, ktorá pre všetky naše pozemkové spoločenstvá vykonáva funkciu technika PO a BOZP. Všetkým členom výborov a DR ako aj občanom obce Liet. Svinná – Babkov prajeme v novom roku 2025 zdravie, šťastie a rodinnú pohodu.

S pozdravom „LESU ZDAR“

*Ing. Miroslav Dolinajec – predseda LPS Biely Potok
Ing. Róbert Sivčák – OLH*

Štatistika

Obec Lietavská Svinná – Babkov eviduje k 31.12.2024
1730 obyvateľov a to 1100 v Lietavskej Svinnej a 630 v Babkove

Jubilanti

Helena Bajčiová – 90
Eduard Barčiak – 70
Marián Barčiak – 85
Jarmila Barčiaková – 85
Roman Benko – 50
Stanislav Ďurkovský – 85
Žofia Gažúrová – 85
Otília Hudecová – 91
Anastázia Kasáková – 85
Elena Kasáková – 92
Ján Kasák – 85
Mária Kvasnicová – 90
Emília Majtánová – 80
Rozália Matiašková – 92
Emília Nižná – 80
Irena Ondrejková – 85
Oľga Ondrejková – 94
Emília Polková – 90
Jaroslav Polko – 91
Jolana Štefániková – 80

Narodili sa

Matej Bakus
Michal Tumidalský
Tomáš Tumidalský
Adam Gnap
Lea Slobodníková
Ellie Tvrda
Emily Tvrda
Matúš Jarina
Šimon Sedmák
Olivia Ella Lapoš

Lara Chovanová
Michaela Košová
Oliver Rusnák
Milan Janošík
Livia Kodajková
Ľubomír Špurek
Brandon Michael Jančula
Marko Macura
Zuzana Barčiaková
Karolína Sliviaková
Klára Sedliaková

Opustili nás

Peter Súkeník
Peter Zvrškovec
František Nižný
Rudolf Šlesár
Karol Ďurkovský
Milan Barčiak
Emanuel Matiaška
Jozef Kasák

Mária Chobotová
Jaroslav Sedliak
Janka Káčerová
Emília Sukeníková
Blažena Grečnárová
Blažena Barčiaková
Emil Barčiak
Stanislav Nižný
Anton Ondrejka

Uzavreté manželstvá v roku 2024

Barbora Gažúrová a Michal Jančula
Renáta Majerčinová a Ľubomír Habaň
Michaela Kadíková a Dušan Sulovský
Veronika Žideková a Andrej Jarina
Michaela Dávidíková a Martin Štefánik
Petra Ballayová a Juraj Grečnár
Terézia Valašková a Peter Chudoba
Anita Zavadzanová a Martin Marek
Henrieta Ondrejková a Matúš Makuka
Mária Vavreková a Andrej Masný

Kristína Zavadzanová a Michal Holý
Veronika Barčiaková a Ján Kišela
Martina Jamečná a Peter Moravčík
Katarína Ondrejková a Michal Valica
Michaela Kmotorková a Dominik Lietavec
Kristína Masná a Lukáš Gažúr
Nikoleta Kuzmová a Daniel Martinka
Danka Barčiaková a Štefan Kuric
Magdaléna Michnicová a Tomáš Kubošek
Ľubomíra Súkeníková a Roman Meško

Helena Bajčiová

Anastázia Kasáková

Emília Majtánová

Emília Nižná

Emília Polková

Ján Kasák

Jarmila Barčiaková

Mária Kvasnicová

Marián Barčiak

Žofia Gažúrová

...dnes boli Vianoce

Mnohí ľudia si povedia: Vianoce sú už za nami. Čo si však predstavujeme pod slovom Vianoce? Predstavíme si vianočnú výzdobu, ligotavé stromčeky alebo pečené medovníky, ktoré takmer v žiadnej domácnosti nemôžu cez vianočné sviatky chýbať. Väčšina z nás si teda pod týmto pojmom predstaví radostné chvíle prežité v kruhu svojej rodiny.

Aké však boli tie Vianoce, ktoré sa odohrali pred dvetisíc rokmi v Betleheme? Keď prišiel Jozef so svojou manželkou Máriou, ktorá bola v počehtanom stave, do Dávidovho mesta, nadišiel jej čas pôrodu. V hostinci pre nich miesto nebolo, píše evanjelista Lukáš. (Lk 2,7) Podmienky, v ktorých sa narodil Boží Syn boli teda skutočne nekultúrne. Bola to maštaľ. Žiadna výzdoba, ani medovníky. Také boli Vianoce Jozefa, Márie a malého Ježiška.

Tým sa však problémy Ježišových rodičov neskončili. Prvé slová, ktoré počul Jozef po Ježišom narodení boli: „Herodes bude hľadať dieťa, aby ho zmárnil.“ (Jn 2,13) Hneď potom nasledoval útek do Egypta. Jozef vzal dieťa, pôrodom zoslab-

nutú manželku a museli odísť, aby zachránili život Ježiša. Takto prežívala svätá rodina vianočnú oktavu.

Dokážeme si v súčasnosti predstaviť, že by sme aj my mali také Vianoce, aké boli pred dvetisíc rokmi? Keď sa všetky plány rúcajú, keď prežívame ťažkosti a utrpenie, keď nás sužuje bolesť, strach, neistota a sklamanie. Za týmto všetkým sa však skrýva niečo krásne – Boh, ktorý sa stal človekom, zosobnená Láska, ktorá sa necháva poznať. On je v každom utrpení s nami, ako bol aj v maštali s Máriou a Jozefom. Aj my môžeme pozvať Boha, aby sa narodil aj v našom srdci vždy, keď prežívame bolesť. Kedykoľvek budeme mať deň popretkávaný trápeniami, môžeme ho zakončiť pohľadom na kríž so slovami: Drahý Bože, dnes boli Vianoce.

Všetkým vám prajeme a vyprosujeme u Boha, aby ste mali nielen počas celého roku 2025, ale vždy a za každých okolností živú vieru, ktorá vás posilní v každej ťažkosti života. Síce sa už Vianočné sviatky skončili, život s Ježišom pokračuje ďalej pre každého veriaceho človeka.

Vaši kňazi

Názov:

Náklad:

Vydanie:

Redakčná rada:

Vydáva:

Grafická úprava a príprava tlače:

Fotografia na prednej strane obálky:

Tlač:

Kontakt:

Neprešlo jazykovou korektúrou

Noviny z dediny

650 ks

december 2024

Vladimír Jamečný, Tomáš Badík, Soňa Jamečná, Monika Hriníková

Obec Lietavská Svinná - Babkov

Tomáš Badík

Obec Lietavská Svinná - Babkov

Rudolf Dobroň - PRESSIT - sieťotlač, Š. Hulína 9, 013 11 Lietavská Lúčka

www.obeklietsvinnababkov.sk | novinyzdediny.lsb@gmail.com

NEPREDAJNÉ